

»ČE LEKO, TE SE
V SIGDAR SLO-
VENSKI
POGOVARJAM
STR. 5

NOVI FILM
V DOMANJOJ
REJČI
STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 1. junija 2006 ☼ Leto XVI, št. 22

Andovci, 27. maj

„SLOVENSKO DREJVO V PORABJI SE JE NEJ POSUŠILO«

Na Porabskom dnevi so Andovci meli bar trikrat, štirikrat telko lidi, kelko ji ovak živi v tau vesi. Andovci na gnes majo kaulak 70 prebivalcov. Na Porabski den so v tau najmenjšo ves prišli Slovenci iz vsakše vesi Porabja, iz Budimpešte, Sombotela, Mosonmagyaróvára. Dosta ji je prišlo iz Slovenije, če smo pa dobro kaulakvrat gledali, smo leko vidli poznane obraze iz Soprona, Kőcska, Vojvodine... Tau se je najbolje vidlo na konci svete meše, gda je gorenjisenički župnik Ferenc Merkli eden za drugim gunčo vesnice pa varaše pa je proso, ka naj zdignejo rokau tisti, steri so od tam. Pri vsakšom imeni se je zdignilo lepo število rauk. Pridiga dekana Lojzeta Kozara iz Odranec je zbrane vörnike opominala na njine slovenske korenjé. Kak je pravo, slovensko drejvo v Porabji se je (ešče) nej posušilo, posušile so se kakšne vejčice, dapa drejvo zatok ma krepke korenjé. Kak drejvo črpa, vleče mauč iz zemle, tak morajo Porabski Slovenci vlejčti mauč iz vere, iz materne rejčji. Pri sveti meši je spejvo mešani pevski zbor Avgust Pavel, steroga vodi Marija Trifus.

Na začetki kulturnoga programa je gledalce pozdravo predsednik ZS Jože Hirnők, med njimi veleposlanika R Slovenije v Budimpešti Andreja Gerenčerja, generalnoga konzula v Monoštri Marka Sotlarja, tajnika Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Vojka Stoparja pa predsednika Državne slovenske samouprave Martina Ropoša. V svojem kratkom gunčji je Vojko Stopar vözdignio, ka se vsakšo leto na Porabskij dnevaj naredi inventura (leltár) o tom, kak so cejlo leto delele amaterske skupine.

Sveto mešo sta dariüvala gospaüda Lojze Kozar in Ferenc Merkli. Spejvo je MePZ Avgust Pavel

Na meši v priložnostnoj cerkvi so bili lidgé iz cejloga Porabja, Budimpešte, Szombotela, Mosonmagyaróvárá...

Ka je v letošnjom programi bilau videti na prvi pogled, je tau, ka je bilau v skupinaj, stere so gorstapile, trno dosta nauvi članov pa mladih. Tak pri gorenjeseničkom pevskom zbori kak pri sakalovski folklori, da o senički mlašči folklori spoj ne gučimo. S tistim, ka so skupine pokazale na odri, se svedoči tau tó, ka mentorge redno delajo, probajo z njimi. Mentor obadvej folklorni skupin je Zoran Domjan, njegovo delo pri seničkij mlajšaj pomaga harmonikaš Matej Smej, pri sakalauvskej skupini pa Boris Velner. Navada je, da se na Porabske dneve vsigdar pozove skupina iz Slovenije tó. Letos so tau bili ljudski pevci pa godci iz Černelovec, steri so tak korajžno spejali pa igrali, ka ji je bilau veselje gledati pa poslušati.

Na Porabski dnevaj se vsakšo leto podeli priznanje »Za Porabje«. Predsedstvo Slovenske zveze se je tak odlaučilo, ka naj dobita letos tau priznaje Brigita Korpič, stera dela kak računovodja na Slovenski zvezi, pa Andraž Sukič, steri vodi gorenjeseničko folklorno skupino.

Zakoj je Zveza Slovencev organizirala letošnji Porabski den v Andovcaj? Kak je povedala sekretarka Zveze Klara Fodor, lani so bili tej dnevi v Slovenski vesi. Letos se je tak šikalo, naj baujo v južnom tali Porabja. Andovci pa Andovčarge so irajšnji po tom, kakoli malo ji je, če se pri nji kaj godi, znajo vküpsegniti, vsikšji dela, vsikšji pomaga. Tau so pokazali 27. majuša tó.

(O odlikovancaj pa o tom, ka vse se je ešče godilo na Porabskom dnevi v Andovcaj, več v naslednji novinaj.)

M. Sukič

Sombotel: 8. mednarodni slavistični dnevi

AKADEMIKINJI DR. ZINKI ZORKO VRTNICE ZA ČETRSTOLETNO SODELOVANJE

Že zato, ker so bili 8. mednarodni slavistični dnevi v Sombotelu tudi v znamenju 25-letnega jubileja, je rektor Visoke šole Dániel Berzsényi dr. Karel Gadanyi uvodoma postregel z aktualno statistiko. Na srečanja je prišlo v četrto stoletja 708 slavistov, v doslej izdanih zbornikih je bilo natisnjenih 521 referatov, na petem srečanju je bilo deset akademikov, na sedanjem pet; zelo odmevni so simpoziji tudi v elektronskih in tiskanih medijih.

Mednarodni slavistični dnevi, ki so na vsake tri leta, so posvečeni pomembnim osebnostim. Letošnji je bil namenjen prof. dr. Adamu Szuprunu. Med udeleženci iz 8. držav je bila tudi akademikinja dr. Zinka Zorko, ki je za sodelovanje na vseh srečanjih prejela 8 rdečih

to zdelo nekaj posebnega in novega za slovenski prostor; v katerega kulturni prostor spadajo tudi porabski Slovenci. V Sloveniji nismo imeli simpozija, ki bi združeval neko skupno tematiko, ki običajno ni bila vnaprej določena. Predstavljali smo aktualne raziskave. Po vsakem simpoziju je bil natisnjen zbornik, in sicer kot priča sodelovanja slovenskih raziskovalcev z madžarskimi, nemškimi in celo ameriškimi strokovnjaki. Na ta način je postal Sombotel stičišče in središče zanimanja za slovanske jezike in književnosti, česar v Sloveniji, vsaj v taki obliki, še nimamo,« je povedala dr. Zinka Zorko, ki je letos predstavila prleščino skozi poezijo manj znanega pesnika Štefana Modrinjaka.

Ustanovitelj Slavističnih dni dr. Karel Gadanyi, lektorica dr. Elizabeta Bernjak, akademik dr. István Nyomárkay, dr. Marko Jesenšek in akademikinja dr. Zinka Zorko. (Foto: eR)

vrtnic. »Pred 25. leti sem bila počaščena, da so me povabili na tak znanstveni sestanek z imenom Slavistični dnevi. Sedanjí rektor dr. Karel Gadanyi, tedaj mladi lektor v Mariboru, je začel snovati zблиževanje posameznih slovanskih jezikov.«

Na Visoki šoli Dániel Berzsényi so študirali učitelji, ki zdaj poučujejo na porabskih narodnostnih osnovnih šolah. Pri študiju slovenskega jezika in književnosti so sodelovali tudi profesorji, ki so v Sombotel prihajali z mariborske Pedagoške fakultete. Tedanji stiki so živi še danes. »Ko je Karel Gadanyi začel s Slavističnimi dnevi, se mi je

V sekciji Slovenski jezik in književnost, ki jo je vodila dr. Elizabeta Bernjak, so prvi dan sodelovali: dr. Herta Maurer – Lausegger iz celovške univerze (Zgodnji Slovani in njihova kultura v širšem evropskem kontekstu), dr. Irena Breznik Stramljič (Norma v jeziku reklam), dr. Elizabeta Emberšič (Jezikovne značilnosti gornjeseniškega rokopisa s konca 19. stoletja), dr. Elizabeta Bernjak (Metafore v političnih novicah) in Ibolya Dončec (Hišna imena v Porabju). Sekciji je naslednji dan predsedoval dr. Miran Štuhec, ki je predstavil Esezistiko Vladimírja Bartola. Dr. Mihaela Koletnik je govorila o Mikrotoponimih v Filovcih, dr.

Marko Jesenšek pa o slovensko – madžarskem besednem prepletanju v Avgustinčevem časopisu Prijatelj.

Dr. Marko Jesenšek, tudi prorektor Univerze v Mariboru, ocenjuje, da so za Maribor Slavistični dnevi pomembni iz dveh vidikov. Prvi pomen je v dobrem sodelovanju Mariborske Univerze z Visoko šolo Dániel Berzsényi na humanističnih in nehumanističnih področjih. »Zlasti je sodelovanje pomembno, ker si je UM s 1. oktobrom izborila Filozofsko fakulteto. Slovenski jezik in književnost se iz pedagoške selita na filozofsko fakulteto, in kolegi, ki proučujejo madžarsko – slovenske oziroma prekmursko – porabske jezikovne značilnosti, lahko tudi na ta način v tujini promovirajo novonastalo Filozofsko fakulteto. Imamo tudi meduniverzitetni program – univerzitetno mrežo, pripravljamo podiplomski študij na vseh univerzah okoli Slovenije: v Vidmu, Trstu, Celovcu, Gradcu in Sombotelu.«

Dr. Zinka Zorko zelo ceni budimpeštansko slavistiko. Na univerzi Eötvös Loránd so veliko naredili v raziskovanju slovanskih jezikov v madžarskem okolju. Sicer pa je stalni udeleženec Slavističnih dni tudi akademik dr. István Nyomárkay, ki poudarja, da gre za pomemben simpozij ne samo madžarskih, marveč srednjeevropskih slavistov. »Zato, ker na srečanja prihajajo skoraj vsi vodilni slavisti: jezikoslovci in literarni zgodovinarji. Govorimo lahko o demonstrativnem dogodku srednjeevropske slavistike. Posebej je to pomembno zdaj, ko se dela na različnih znanstvenih projektih o srednjeevropski civilizaciji in kulturi,« poudarja ugledni strokovnjak in dodaja, da ima največ zaslug, da se je znanstveno srečanje uveljavilo dr. Karel Gadanyi, rektor Visoke šole Dániel Berzsényi, ki bo kmalu postala univerza.

Med pogoste udeležence Slavističnih dni sodi tudi dr. Herta

SLOVENSKI PISATELJI PRI SLOVENCIH V BUDIMPEŠTI

V soboto, 20. maja, so člani Pomurskega pododbora Društva slovenskih pisateljev v okviru programa kulturnega sodelovanja z zamejskimi Slovenci gostovali pri Slovenski manjšinski samoupravi v Budimpešti. Na dobro obiskani prireditvi, ki jo je z ljudsko igro Karta špilarge popestrila še števanovska gledališka skupina Veseli paj-

Udeležence je pozdravil tudi predsednik Društva slovenskih pisateljev Vlado Žabot

daši, so iz svojih literarnih del brali Feri Lainšček, Milan Vincetič, Dušan Šarotar in Tine Mlinarič. Njihovo literarno delo je predstavil Franci Just, zbrane pa je nagovoril tudi predsednik Društva slovenskih pisateljev Vlado Žabot. Ob tej priložnosti je založba FRANC-FRANC Slovenski manjšinski samoupravi podarila 50 raznovrstnih knjig iz njenega knjižnega programa. Ob povratku so si pisatelji ogledali še spomenika Cirilu in Metodu ter Pribini in Koclju v Blatogradu in se poklonili spominu na velike može, ki so zaznamovali začetke vzhodnoslovenske politične in kulturne zgodovine.

Zadovoljni z nastopom in prireditvijo: Tine Mlinarič, Vlado Žabot, Feri Lainšček, Dušan Šarotar, Milan Vincetič

Maurer – Lausegger iz celovške Univerze. Pravi, da v Celovcu po novem poučujejo tudi kulturologijo in dodaja: »Tako da je treba pogledati v širši slovanski svet. Ukvarjam se z zgodnjo kulturo slovanskih narodov pred časom, ko so nastajali slovanski narodi, in s povezavami z bizantinsko kulturo. Pomen srečanj se

ni izgubil, čeprav se je v teh letih v Evropi marsikaj spremenilo. Novo nalogo vidim, recimo, v še večjem povezovanju slovenskih manjšin vosednjih in drugih državah. Kazalo bi povabiti tudi slaviste, denimo iz Nemčije, da bi se bolj zblížalo vzhodna in zahodna slovenistika.«

Ernest Ružič

ENOTNA LISTA PRI SLOVENCIH V PORABJU

Za nas, koroške Slovence, so Slovenci v Porabju dolgo veljali za nekakšne eksote s kakega drugega planeta. Vzrok ni bila le zemljepisna oddaljenost. Komunistični režim je vse do svojega razpada proti koncu prejšnjega tisočletja zapiral ljudi. Za Budim-

ne in bi preostali Sloveniji začeli praviti, no recimo, Prekmurje? Kdaj si bo li namislil kak brezdušni birokrat, da bi poimenoval našo zgodovinsko tako bogato in za slovenstvo izredno pomembno Koroško Čezkaravančje ali celo Prekokaravančje, deželo

ben dan. Vsi avtohtoni Slovenci – v Republiki Sloveniji, v Italiji in Avstriji pa na Ogrskem – razen rojakov na Hrvaškem smo se zbrali pod skupno bruseljsko streho, v Evropski uniji. Konec aprila smo l. 2004 zastopniki avtohtonih zamejcev predstavili v Ljubljani Slovensko manjšinsko koordinacijo (SLOMAK), svojo krovno organizacijo. Prvi predsednik je postal Rudi Pavšič iz Italije, prvi podpredsednik pa Jože Hirnök, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem, potrjen na seji v hotelu Lipa v Monostru. Ustanovitev SLOMAK je posebnega pomena za boljše medsebojno spoznavanje in za sodelovanje med slovenskimi zamejci v vseh štirih državah, ki obdajajo Republiko Slovenijo.

To sodelovanje je rodilo tudi obisk Enotne liste (EL), edine slovenske stranke na avstrijskem Koroškem, pri rojakih v Porabju, v Panoniji. EL združuje 52 občinskih svetnikov v 22 občinah na

Člani Enotne liste pred Slovenskim domom

pešto je še vsak vedel, toda Porabje, kje naj bi to bilo! In da na Ogrskem sploh živijo Slovenci? Počasi se je le začelo svitati. Iz ravninskih in hribovskih megel so se počasi dvigali obrisi pokrajine in ljudi, ki so prav tako slovenski kakor mi na Koroškem in drugod po Slovenskem, rojakov, ki lahko zajemajo iz starodavnega zgodovinskega izročila v nekoč veliko večji slovenski Panoniji. Knez Kocelj, ki je bil sprejel in častno pogostil sveta brata Cirila in Metoda v Blatnem kostelu ob Blatnem jezeru. Slovenska krajina, Slovenska okroglina? Kje je to? Niti tam mnogi ne vejo, da so tej pokrajini dali birokratsko, vsebinsko popolnoma prazno ime Prekmurje, kraj onstran Mure. Od kod gledano? Iz Beograda, iz Zagreba, iz Ljubljane? Kaj, ko bi se domačini spet zavedeli svoje slavne zgodovine, pravega poimenovanja svoje pokrajine

onstran Karavank, le da bi se poniglavo izognil v smislu nekih višjih meddržavnih interesov in menda tako odličnih odnosov z Avstrijo kakim morebitnim političnim nev-

Z leve: Fortunat Olip, podpredsednik Enotne liste, Jože Wakounig, občinski svetnik, Jože Hirnök, predsednik ZS, Franc Jožef Smrtnik, član občinskega predstojništva v Železnici, Vladimir Smrtnik, predsednik Enotne liste

šečnostim ali kalitvam zaradi teh trmastih Korošcev, ki še vedno s ponosom trobijo to svoje slovenstvo?

1. maj 2004 je bil pomem-

južnem Koroškem (v Avstriji so občine urejene drugače kakor na Ogrskem); ima tudi dva podžupana. Skupnost južnokoroških kmetov (SJK),

PARTNERSTVO O SODELOVANJU

V nedeljo, 21. maja 2006, je bilo na prireditvi v Windisch-Minohofu - pri Joštovem mlinu svečano podpisano Partnerstvo o sodelovanju med 3 parki, Raab, Őrség in Goričko.

Namen podpisa Partnerstva je okrepiti sodelovanje med upravljavci vseh treh parkov in vzpodbuditi k nastajanju skupnih, inventivnih prekomejnih razvojnih projektov, ki bodo temeljili na skupni skrbi ohranjanja narave, za njeno in dobrobit ljudi, ki živijo ob treh mejah. Uprave posameznih parkov so bile zadolžene, da povabijo predstavnike (med njimi župane) svojega območja. Kot smo zvedeli naknadno, nobeden porabski župan ni dobil vabila, čeprav je Porabje sestavni del Narodnega parka Őrség.

M. S.

ki samostojno deluje v okviru EL, ima dva svetnika v koroški kmetijski zbornici (Štefan Domej, Franc Jožef Smrtnik; novembra letos bojo volitve v kmetijsko zbornico). Poleg tega je bil izvoljen v koroško delavsko zbornico Vinko Kušej kot predstavnik EL na listi zelenih. Predsednik EL je od jeseni 2003 dalje Vladimir Smrtnik. EL se je razvila iz Koroške enotne liste (KEL), ki je pri volitvah marca 1975 (glavni kandidat Pavel Apovnik) le za las zgrešila sedež v koroškem deželnem zboru. V letih navrh pa so oblastniki z novim volilnim redom (slovensko naselitveno območje so razdelili na štiri volilna okrožja!) zaprli vrata v deželni zbor.

Obisk v Porabju (sobota - nedelja, 6. in 7. maj 2006) je dal nam Korošcem vsaj nekaj pogleda v življenje, delovanje in snovanje naših slovenskih rojakov. Velika pomoč nam je bil v vseh ozirih Jože Hirnök. Hotel Lipa nam je postal za

dva dni prijetni dom. Pomen tega prikupnega mnogostranskega slovenskega središča se da doumeti šele, ko pomislimo na posledice, kaj bi bilo, ko ga ne bi bilo. Zato gre tistim, ki so to daljnogledno stvar postavili na noge, vse naše priznanje. Župan Števanovcev Ladislav Kovač je razložil značilnosti in težave svojega in drugih krajev, v Lipi pa so domačinke in domačini pokazali eno pa drugo iz svojega snovanja ter delovanja. Panonsko petje je posebno zvenelo v ušesih, ki so bolj vajena alpskih zvokov.

Domov grede smo bili gosti štajerskih Slovencev v Radgonskem kotu. Ogljedali smo si Pavlovo hišo v Potrni, kjer je bil tudi kratek kulturni spored, in avstrijsko Radgono.

Vsem, ki so nas ljubezno sprejeli in so se za nas potrudili, se od srca zahvaljujemo. Pristrčen pozdrav iz alpskih dolin v panonska nižavja!

Jože Wakounig

OD SLOVENIJE...

V Celju razglasili škofijo

Na Glavnem trgu v Celju je bila 21. maja slovesnost ob razglasitvi nove škofije in umestitvi njenega škofa Antona Stresa. Pismo svetega očeta Benedikta XVI., s katerim je škofija ustanovljena, je v mesto prinesel apostolski nuncij Santos Abril y Castelo, prebral pa ga je celjski opat Marjan Jezernik. V pismu piše, da sveti oče ustanavlja novo škofijo v Celju, za njenega škofa pa imenuje pomožnega škofa mariborske škofije Stresa. Za stolnico celjske škofije je izbrana cerkev sv. Danijela v Novi vasi.

Po slovesnih razglasitvah novih škofij v Celju, v Novem mestu 10. junija in Murski Soboti 25. junija, ter umestitvi novega celjskega škofa Antona Stresa, novomeškega Andreja Glavana ter posvečenju in umestitvi murskoso-boškega škofa Marjana Turnška morajo v primernem času vse škofije urediti svoje samostojne službe, da bi škofije mogle nemoteno delovati. Te službe so generalni vikar, škofijski ekonom, ravnatelj škofijske pisarne in škofijski tajnik, pa tudi arhiv ter razni škofijski sveti in komisije. Nekatere strukture, kot so malo in bogoslovno semenišče, pa lahko ostanejo skupne. Vsaka škofija mora izdelati tudi svoj škofijski grb.

Prvi Slovenec v italijanski vladi

V novi italijanski vladi Romana Prodi je svoje mesto prvič v zgodovini dobil tudi pripadnik slovenske manjšine v Italiji. To je poslanec Oljke, sicer član stranke Levih demokratov, Miloš Budin, ki je bil na prvi seji Prodi jeve vlade imenovan na eno od dveh podsekretarskih mest na ministrstvu za evropske zadeve in zunanjo trgovino. Budin je povedal, da je pomembno, da je pripadnik slovenske manjšine vključen v italijansko vlado, saj tudi to prispeva k brisanju tiste navidezne razdalje, ki jo je preteklost določila med manjšino in državo. To je tudi živ dokaz, da je manjšina s svojimi pripadniki polnopravno vključena v celoten institucionalni razvoj, je dodal.

MLADI PORABCI, MLADE PORABKE

Vsakši narod se boji za svoj gezik, svojo kulturo, za tisto, zakoj volo je ranč ovakši od drugi narodov. Pri v manjšini živeči narodaj je tau eške bola fontoško. Zatoga volo se trbej brigati vsejm Porabskim Slovencom, naj vse duže ostanemo gora Slovenci na Vogrskom. En narod žive samo te, če žive, če se gonči njegvi gezik tü. Gezik pa leko žive samo tak, če se od generacije do generacije prejk da, ostane materni gezik pri mladi generacijaj. V Porabji so mlade deklina, mladi podje, steri so tak v srcej kak pri geziki pravi Porabski Slovenci. Vse več takšni mladi bi radi pokazali nota v slovenski novinaj Porabje.

GDA SE LIDGÉ OPREJO KAK RAUŽE NA SONCI (2)

(Nadaljevanje pogovora z Moniko Dravec Šulič)

• *Kašna mlašeča lejta si pa mejla ti? Dja ške gnesden pred seov vidim tvojo mater, kak veselo mi je kazala svojo nauvo rojeno dejte na Janezovom brejgi.*

»Kak si pravla, moja mati se je štimala, gda sam se ge naraudila. Te eške venak nej znala, ka kaši veuki vrag baudem. Kak sam ge furt vekša grtūvala, furt vekše oré sam dobivala. Mojga brata so tak začnili včiti stariške, ka Monika je mala gé, njau nej slobaudno bantivati, njej vse trbej dopistiti, ka mala naredi, tisto vse dobro gé. Monika tau na pamet vzela pa tašne oré dobila, ka sledik so že nej ladali z meov. Té so že pravli, malo go trbej ravnati ovak kak druge mlajše.

Gda sam v vrtec ušla, mati je pravla vzgojiteljicam, naj se naločejo, ka do z meov več dela mele kak z deset pojbi. No, pa té se je čūda zgodila! V vrtci sam tak dobra bila kak angel. Če bi mi nej pravli „Monika, idi se špilati“, bi venak cejli dén v enoj mesti stala. V šauli vrnau tak bilau. Ponim, ka vzgojiteljica Irenka Mukič so furt gučali, kak vrla je Monika, bar de bi vsakšo dejte tak vrló bilau. Moji materi pa špajšno bilau - té smo eške na Grebenščeki doma bili - če tak vrla gé, kak té vrugi tak blatna, grintava pride domau. Na, gnauk me vōpoglednila pa vidla, ka gda domau dém iz vrtca, nédem po pauti, liki po šanci. Na Grebenščeki nas je bilo en par pa vsakši tau delo.

Zdaj té naj ge vō z reda visim? Gda sam domau prišla, té sam pa dobila svoje. Pa kak sam rasla, sam furt vekše lampe dobivala. Té že vsakdanešnju

poklonim. No, depa meni se že oče ovak poklono nazaj. Na, té sam se navčila, ka de pa ovak trbōlo delati. Gda sam se že ge tō tadale včila, so me na

Monika s svojimi sodelavci, gda ji je na radioni obisko predsednik Madžarske László Sólyom

bilau, ka meni oče enoga mogo dati na rit ali pa gde me vrnau zaodo. Vsakši dén sam dobila pa té dobro bilau.

• *Gda si vekša bila, si srečna bila, ka si vejn z bratom leko langnivala? Vūva se od maloga mau trno lepau porazmejta, poštojvata, se radiva mata.*

»Ja, leko, ka müva sva vrnau cejlo nauč nej vküper bila, un indrik plauznivo pa ge indrik, depa na zranjek sva vse gnako gučala. Tau dobro vejm, gda sam v ausmi klas ojdla pa so naja stariške poslali na cintor polejvat. Brat té že veuki biu, ge pa tō nut z njim v krčmau. Gda deva domau, oče opré dvere, brat se pokloni, oče se lepau nazaj pokloni. Če tau pri njemi nut prišlo, ge se tō

konci kedna stariške tō pistili nut v ves do devete vōre. Depa včasik tau nej vküp prišlo. Klüča so mi nej dali nikdar nej. Gda sam cingala, furt sam tau gledala, što dvera opré. No, za en čas že oče tü vūdo, ka deklčina je gorzrasla, v šaulo odi, se vči, se vredi drži. Tak so se cuj vzéli pa sem že klüč tü dobila.

• *V tej lejtaj sta že vküper odla z Lacinom (Kolarin) Šuličom, s sterim sta se srečno oženila tü. Kak sedemd-vajsti lejta stara mlada žena, kak pa zdaj?*

»Zdaj so minaula vrnau tri lejta, ka sva se zdala. Té sva že tak brodila, ka müva va ali zidala ali rám küpiva. Pa sva küpila en stari rám, zdaj že dugo tam delamo, popravla-

mo, na nauvo kaj redimo. Tau je fajngé, ka človek furt ma nikšo brigo, nikšo delo. Mauž déla v gazdašagi s tratori, veuki mašini po mezevaj. Etak se pri nji delo ranč sprtolejt opré, dvanajset vōr delajo. Miva sva nej tak gé, ka eden na drugoga čakava, ka leko človek sam obredi, napravi. Stariške tō dosta pomagajo. Kakoli smo delali, meni küjati nikdar nej trbelo. Meni je tau najvejša pomauč, gda znam, ka mirno leko cüj k stoli sedemo.

• *Kak si ténka pa mlada, takšno velko mauč maš. Delo se ti ne vnauža, eške za vsefale moško delo se tü vze-meš. Na tau so te že tü doma ranili tak?*

»Gvūšno, ka trbōlo delati doma. Istino, ka smo mi té že krave nej meli, gda sam ge gor rasla. Meli smo svinjé, polaganje trbelo spravlati, na njivo trbelo titi delat. Gda sam v sedmi klas odla, te so stariške začnili rám zidati. Leko povejm, ka tam sam se že dosta vse navčila. Če trbōlo, sam kanglo majter nesla, če trbōlo sam cüggle nosla. Moram povedati, ka raj delam moško delo, kak žensko léko delo. Leko povejm, ge se vrnau tak pri zidaraj bila kak eden moški.

• *Ka pa mati? Gvūšno ji nej vseeeno, ka odidete z daumi?*

»Istina, depa nikdar ne pozabim, gda sam oprvin povedala svoji materi, ka škeva müva z možaum. Una mi samo tjeuko pravla, una nede gučala, naj kraj demo pa nas nede držala nazaj tō nej. Nikdar nej znati, ka se ma zgoditi. Una je buma tak zopojdla, ka gda štirdeset lejta stara bila, té mogla cuj titi ram zidati. Ge sam tō navezana na nji, vrnau tak rada mam moža stariše tō. Tak sam pravla, lekar ka tak bau, ka mo na začetki več pri starišaj kak doma. Lekar ka mo samo večer domau spat šli. Gvūšno, ka nede vseeno gé, depa vcuj se vsememo. Nejsmo daleč eden od drugoga.

Klara Fodor

»ČE LEKO, TE SE VSIGDAR SLOVENSKI POGOVARJAM«

Na Dolejnjom Seniki živi *Marija Kühar Grebenar* s svojo družinovo. Je članica predsedstva Zveze Slovencev na Madžarskem, v službi je pa doma v vesi na občini. Dva dateta ma, eno hčerko pa enga sina. Od osemdesetoga leta živi na Dolejnjom Seniki. Če poglednemo njeni priimek (vezetéknev), že znamo, iz štere vesi je ona doma. Dapa tau naj ona tapovej.

• *Marija, tvoj priimek je Kühar, ranč tak, kak so se gospaud župnik gnauk svejta zvali na Gorejnjom Seniki. Samo priimek je gnaki ali ste kakšna rodbina bili?*

»Ge sam z Gorejnjoga Senika doma, liki z gospaudom Küharom smo v nikšoj rodbini nej bili. Moji stari oča, ranč tak kak gospaud, so tó iz Slovenije, iz Trdkove prišli prej na Senik.«

• *Zaka?*

»Zato, ka so se sé oženili.«

• *Kak si pa ti na Dolejnji Senik prišla?*

»Ge sam se tó sé oženila.«

• *Živejo ešče tvoji stariške?*

»Oča so mrlji, mati še živijo.«

• *Tvoj mauž je tó Slovan?*

»Ja, moj mauž je tó Slovan, ovak so pa njegov stariške tó z Gorejnjoga Senika. Tü so küpli eden ram, pa tak so te sé prišli. Ge sam tü na občini delala pa sva se te tak spoznala. Tau je bilau osemdesetoga leta.«

• *Nej bilau špajšno, gda si sé na Dolejnji Senik prišla?*

»Kaj pa nej. Dugo sam domotožje mejla, za volo tauga ka sam vkraj prišla z rojstne vesi. Meni je tisto lüstvo sploj fejt falilo. Ka vejmo, mogla sam se vcujzeti.«

• *Kak si na občino prišla delat?*

»Ge sam na gimnazijo ojdla v Monošter. Potistim sam se glasila, ka bi vzgojiteljica bila, dapa nej so me gorvzeli. Zato ka te se je še dosta glasilo, pa težko bilau notrapriti. Potejn sam delo iskala, pa te sam tak sé prišla.«

• *Ka maš za delo tü na občini?*

»Največ je administrativnoga dela. Gradivo kreda dejvam na djilejše, ka samouprave majo. Tau vse trbej natipkati

ti leko svojo delo tanapravi v slovenskem jeziki tó?

»Leko, zato ka je nas tü več taši, šteri znamo slovenski tó. Pa je že večkrat bila pelda na tau, ka stoj notraprišo pa samo slovenski znau.«

• *Djesta taši v vesi, šteri notrapride pa se slovenski pogovarja?*

»Nej, če notrapride kakšni Slovenec na občino, te se automatično vogrski pogovarja. Tak misli, ka je tau urad (hi-

glasiti, zato ka ovak ne pridejo gor na seznam. Što nede gor napisani na seznam, tisti nede mogo nikoga nej voliti. Zdaj na tau trno skrb trbej meti.«

• *Kak dja vej, pri Zvezi Slovencev si ti tó v predsedstvi. Kak se je tau zgodilo, ka si se za tau vzela?*

»Tü na Dolejnjom Seniki nas je malo Slovencev. Pa tak je bilau zmenjeno, ka če je stoj v manjšinski samoupravi, tisti naj ne baude v predsedstvi pri Zvezi Slovencev tó. Edni so se glasili v manjšinsko samoupravo, name so pa prosili, naj kandidiram v predsedstvo Zveze. Tak sam te notra prišla.«

• *Doma se slovenski pogovarjate?*

»S taščov se vsigdar slovenski pogovarjave, mauž vse razmej, dapa tak zato ne guči. Mlajši so tó ranč tak. Tam je dobro, gde stari oča pa stara mati vküp živeta z vnuki. Tisti mlajši dosta bola gučijo slovenski. Zato ka več slovenske rejči čüjejo kauli sebe.«

• *Vido sam, ka si ojdla na jezikovni tečaj, ka ga je Zveza organizirala. Kak se ti je vidlo na tečajji?*

»Najoprvin sam se malo prestrašila, gda sam vidla, ka je dosti taši, šteri že majo diplomu iz slovenščine. Dapa zato je nej tak nevarno bilau. Mi, šteri smo nej tak fejst znali, mi smo bola potima bili. Vredno je bilau zato, ka sam se dosta nauvoga navčila.«

• *Če je kakšna slovenska prireditev, tebe skur vsigdar leko vidi, nej?*

»Ge, če mi čas dopisti, sam vsigdar tam, zato ka če mi nemo peldo kazali, šteri smo notra v predsedstvi, te sto de.«

Karel Holec

pa pred djilejšom vöposlati članom. Da je konec djilejša, te pa moram zapisnik naprajti. Pa če so se kaj odlaučili, pa je nastau sklep, tisto ge moram izvršiti.«

• *Kelko samouprav se drži k vam?*

»Lokalne tri mamo, Sakalovci, Dolnji Senik, pa Gorejnji Senik. Te se še k nam drži pet manjšinski samouprav. Tri slovenske, edna ciganijska pa edna nemška. Tau zato leko povejm, ka nej malo dela telko samoupravam gradivo kreda dejvati, če ranč ne delam sama. Te je še tam matrikulacija, pa arhiviranje tó.«

• *Če kakšni Slovenec notrapride ali stoj iz Slovenije, tis-*

vatal) pa zatok mora vogrski gučati. Dapa ge, če znam, ka tisti človek zna slovenski, ge s tistim slovenski gučim. Zdaj so se že vcujzeli, ka z menov leko slovenski tó gučijo.«

• *Ti si tó članica dolejnjese-ničke slovenske samouprave?*

»Nej.«

• *Kak tau?*

»Zato ka je tau nezdržljivo (összeférhetetlen) z mojim delom, ka na občini delam. Dapa ovak, če ka koli prosijo, ge s srca pomagam.«

• *Jeseni do manjšinske in lokalne volitve. Že se kaj pripravlata na tau?*

»Ja, tisti, šteri škejo voliti slovensko ali nemško samoupravo, tisti se že od 1. juniuša morajo

... DO MADŽARSKE

Novi šolski program predvideva več obveznih ur za učitelje

Po nekaterih informacijah sta se koalicijski stranki dogovorili o novem šolskem programu, po katerem naj bi se v dveh letih dvignilo število obveznih ur za učitelje. Učitelji na Madžarskem imajo predpisano tedensko 20 ur pouka, v dveh letih naj bi se to dvignilo na 24 ur. Po podatkih OECD, ki združuje države z najbolj razvitimi gospodarstvi, je letno število obveznih učnih ur najnižje prav na Madžarskem. Učitelji na Madžarskem poučujejo v enem šolskem letu povprečno 555 ur, v drugih državah je to število vsaj za 100 ur višje. Po mednarodnih podatkih zahteva madžarski šolski sistem preveč delovne sile. Tisoč učencev na Madžarskem poučuje več kot 90 učiteljev, v ostalih državah le 70. V prihodnje naj bila diferencija tudi pri dviganju plač. Polovico vsote obveznega dviganja bodo dobili vsi učitelji enako, za drugo polovico se pa lahko odloči delodajalec na podlagi kvalitete dela.

Regije namesto županij?

Med načrti nove koalicijske vlade je tudi reorganizacija javne uprave, kar predvideva tudi ukinitje županij. Usoda županijskih samouprav (skupščin) je že več kot petnajst let negotova. Zakon o samoupravah zagotavlja županijam premalo pristojnosti, večinoma so postale vzdrževalke določenih institucij (srednjih šol, zdravstvenih ter socialnih institucij). Situacija je nevzdržna tudi po mnenju upravnih strokovnjakov ter politikov. Iz nje vodita dve poti. Ali se županijam dodelijo pristojnosti in naloge ter tudi denar za opravljanje letih (decentralizacija virov in pristojnosti) ali se pa ustanovijo upravne regije in se s tem ukinejo županije. Upravne regije bi združevale po več sedanjih županij, prevzele bi naloge letih ter tudi del državnih centralnih nalog. Načrt vlade bo gotovo naletel na negodovanje, kajti na Madžarskem ima županijska ureditev tisočletno tradicijo.

www.porabje.hu

Novi film v domanjoj rejči

TRAKTOR, LJUBEZEN IN ROCK`N`ROLL

Prejšnjo leto se je na jesen začo gorgemati novi slovenski film, ka se zove Traktor, ljubezen in rock`n`roll. Sce-

pripovejsti, kak je Brezina ljubezzen do rock`n`rolla, njegvo špilanje gitare s Ciganami, njegvo pajdaštvo z Düplinom,

desetimi lejtami, je trbelo trno skrb meti, kakše gvante nosijo igralci, kak vövidijo rami, kakši so gé piciklini, avtoni pa koula tö. Največ šale pa je mejla ekipa s kravami, kokoutami pa s konjami tö. Zatoga volo je gorevzeti dosta takši lidi, ka se razmejo na živali, avtone, gvant pa na eške vsefelé drugo. V ekipi je zato skur petdeset lidi, špila dvajsti igralcov, kcuj k tomi pa je kakši den bilou pred kamero eške petdeset statistov, največ te, gda se je delalo gostüvanje ali pa veselica.

V filmi se lepou pokaže, kak vse taminé. Lübezen

je nej večna, človekov žitek tö nej, traktor eške menje, od vsega najduže živé rock`n`roll. Komedijo s precu bridki momentov je zrežejro Branko Djurić, steri v filmi špila Brezo. Un je biu že za Jugoslavije poznani kak trno dober igralec pa kak

Gostiüvanjčarge se z mercedesom pa traktorom pelajo prauti cerkvi

narij zanga je grato po knigi Ferija Lainščka Vankoštanc, stereo je napiso pred več kak desetimi lejtami. Drugi tau filma pa de se zgotouvo ranč te dneve in de pomalek šou v postprodukcijo. Tou znamenüje, ka de se začo vküper montejrati, ka de se za njega delala muzika pa eške dosta drugoga.

Že kak pove naslov filma, se v njem vküper mejšata muzika pa ljubezzen, koulivrat pa lejče eden traktor. Glavniva v toj ljubezni sta moški, ime njemi je Breza (špila ga Branko Djurić), pa kölnarca Silvija (Tanja Ribič), stera grata njegva žena. Vse bi bilou lepou pa prav, če bi nej Silvija mejla pred tejm ednoga oženjenoga moškoga.

Te Gyirkoš (Jernej Kuntner) pa neške Silvijo samo tak tanjati. Zato se velkomi rokeri Brezi vcejlak pamet zmejša, gda čüje, ka njoj je stari kurvejš napravu. Njegovu pajdaš Düplin (Jaka Fon) ga buje s cejlak novim traktorom, ka ga je Breza doubu za dar od Silvijinoga oču iz Švajca. Nutri v filmskoj pripovejsti so eške druge male

pripovejst o kovačovom piciklini pa eške dosta drugi.

Cejli film se godi nin kouli leta 1968 na Goričkem. Ranč zato se guči v našoj domanjoj rejči. Zato v njem gora stoupi dosta igralcov pa muzikantov iz naše prekmurske krajne tö: Nataša

Silvija pa Breza se ženita

Matjašec, Dario Varga, Irena Varga, Gorazd Žilavec, Ludvik Bagari pa ciganska banda Langa. Na, eden mali tau filma se je gorgemau na Gorenjom Seniki tö. Lani na jesen je bila filmska ekipa v kovačiji, žau že pokojnoga kovaškoga majstra Krajcar Djoužija. Zatoga volo, ka se vse godi skur pred štir-

človek za televizijsko šalo. Med bojno v Bosniji je prišo v Slovenijo in je gnesden eške bole popularen kak indasvejta. Zato geste velko vüpanje, ka de novi film gledalo dosta lidi. Tak de se eške bole čüla naša domanja rejč, ka je vsebole popularna po cejloj Sloveniji.

Miki Roš

MEMORIZIRANJE kontra POZABLJIVOST

Starši in profesorji se pogosto čudijo dejstvu, da se današnji učenci osnovnih in srednjih šol zelo težko učijo pesmi in se komaj naučijo na pamet kakšno pravilo ali dobesedno kakšen tekst, ki pa ni daljši od polovice strani v kakšnem učbeniku majhnega formata. Če sposobnosti današnjih učencev primerjamo s sposobnostmi učencev srednjih šol pred tridesetimi, štiridesetimi leti, mirne duše lahko ugotovimo, da današnji učenci niso tako sposobni, kot so bili nekoč, kajti takratni najboljši učenci so skoraj dobesedno znali ponoviti profesorjeve razlage oziroma kakšen tekst, ki so ga prebrali le enkrat. Zlahka so se naučili po več strani na pamet iz enega ali drugega predmeta za naslednjo uro, celo v tujem jeziku. In kako je to danes? Mora se naučiti pol strani neke lekcije v tujem jeziku v enem mesecu. Mesec je mimo in ga še vedno ne zna! Ni se mogel naučiti v tem času tiste pol strani! Začne rotiti profesorja, naj ga pusti v skupino za začetnike, ker on s tem tempom ne more držati koraka.

Nekateri kolegi nekdaj slovutih gimnazij se pritožujejo, da njihovi današnji učenci zdaleč niso tako sposobni, kot so bili takrat pred davnimi leti. In človek začne premišljevat i o tem vprašanju. Prvo, kar lahko ugotovimo, je to, da današnji dijaki srednjih in osnovnih šol niti malo niso manj sposobni, kot so bili nekdaj dijaki, samo da današnji učenci ne razvijajo tistih sposobnosti, ki smo jih razvijali nekoč, to je sposobnost pomnjenja, temveč je pri njih poudarek na razvijanju logičnega mišljenja. Ta tendenca je posledica razvojne tendence sedanje dobe. Danes, ko imamo na razpolago celo vrsto tehničnih sredstev za registriranje podatkov, ni nujno, da obremenjujemo s tem možgane. Tako vsaj ostane več proste kapacitete za ostale umske dejavnosti, si lahko mislimo. Toda v resnici to ne deluje tako, kajti čim bolj obremenjujemo svoje možgane, čim bolj obremenjujemo spomin, tem večja bo njegova kapaciteta. Če sprejmemo načelo, da je pri današnjem stanju tehnike odveč obremenjevati možgane odraščajočih s podatki, naučiti jih je treba le logično misliti, uporabljati računalnik in nekatere priročnike, v glavnem prispevamo k enostranskemu razvoju možganov in onemogočimo tudi učenje tujih jezikov, kar je brez razvijanja spomina praktično nemogoče. To je generacija, ki se igraje nauči ravhati z računalnikom in to do takšne mere, kar starejša generacija ocenjuje kot zavidanja vredno sposobnost. Če človek tega občudovanja vrednega učenca vpraša za njegovo domačo telefonsko številko, odgovori, da jo bo povedal jutri, ker je danes pozabil doma mobitel, v katerem je ta številka zapisana. Mi vsi smo znali nekoč vsaj po dvajset telefonskih številok na pamet. Vedeli smo tudi to, kdaj imamo zmenek. Le to se je lahko zgodilo, da smo pozabili, ali ga imamo zjutraj ob devetih ali zvečer ob devetih. Današnji nadebudni potomec si tega absolutno ne more zapomniti. Nahaja se na zasebni uri tujega jezika. Nepričakovano zavzoni njegov mobitel. Oprostite, ali smem...? Ja, kar dajte... Kaj le more biti to sedaj, se sprašuje. Pogleda zapis. Joj, čisto sem pozabil, da imam randi. Oprostite, lahko naslednjo uro malo dalj...? Seveda, kar pojdite... Mislimo malo naprej, kam bo vodila ta tendenca v ekstremnem primeru? Začeli bomo nek daljši stavek, in ga ne bomo znali končati, ker bomo pozabili, kako smo ga začeli. Ne bomo sposobni za učenje tujih jezikov, ker si ne bomo znali zapomniti novih besed. Ničesar se ne bomo mogli naučiti, kar predpostavlja predhodno znanje. Pretekli dogodki bodo zapisani pozabi. O tem podrobneje prihodnjič.

Suzana Guoth

OTROŠKI

MLAŠEČA LEJTA SOUSEDOVOGA PEPIJA

Sousedov Pepi je koulivrat najbolje poznani po tej, ka je nej biu nigdar mali. Pa je spoj nej nigdar biu pojbiček. Pa je sousedov Pepi nej nigdar čüko v lačice. Un se je spoj nej mali naroudo. Un je vsigdar vözraščeni pojep biu. Tak si bar brodi, čiglij je nej star več kak pet lejt. Zato je nej čüдно, ka se je zgučavo vcejlak po moški.

MOŠKI GUČI

Venej je sijalo sunce. Kak bi pa nej sijalo, vej je pa bila lejpa pa topla sprtolejt. Vse je cvelo, vse je raslo v nouvi žitek. Pa ranč tak podje pa deklčke tö. Lejtali so koulivrat, se šalili, se naganjali pa bili puni mladoga smeja. Samo sousedov Pepi je nej biu med njimi. Nej, nej, nej je betežen grato. Pa nutzaprejtji je tö nej ostano kak kaši lagvi pojep. Samo tak je gé, ka se Pepi neške naganjati koulivrat. Pa té sousedov pojbič se neške prijeti za mlašeče špile. Vej je pa un spoj ne nikšen pojbič, liki je že skur vözraščeni moški.

- *Tou lejtanje es pa ta vcejlak brezi glave je najbolje zamansko delo*, - je povedo mami, stera ga je nagučavala, naj se dé tavö špilat z mlajšimi. - *Človek mora v žitki vsigdar znati, ka ške od svojga žitka! Depa tou gvüšno ne more pa ne smej biti mlašeči špile-raj*, - je eške povedo svojoj mami pa gore oupro novine.

Zdaj je tou tak vövidlo, ka so se mlajši špilali pod suncom, sousedov Pepi pa je v novinajšto od domanje pa evropske politike. Mama se je samo prijala za glavou pa odišla k padaškinji na kafej.

- *Ata, si ti vedo, ka na Finskom davlejo desetkrat več za kulturo kak pa pri nas*, - se je zgloso tam nin za edno dobro vöro.

Njeglivi ata Berto se je samo poškrabo za vüjami pa je nika nej pravo.

- *Pa eti tadale piše, ka leko v toum leti čakamo, ka de se ekonomska situacija v tekstilnoj industriji eške bole obračala na slabše*, - se je čemeriu.

Njeglivi ata Berto pa se je eške gnouk samo poškrabo za vüjami pa je eške itak nika nej pravo.

- *Boug moj, vej pa Bush je nej normalen! Če de eške tadale norosti gučo, de nafta tak draga, ka mo bencin točili v avtone po kraplaj*, - je talüčo novine.

Njeglivi ata Berto se je eške gnouk poškrabo za vüjami, pa zdaj dun gor oupro lampe.

- *Vejš ka, sin moj? Cejla ta baja, ka se godi kouli po svejti, je zavolo mlašeči lejt*.

- *Kakši mlašeči lejt*, - je sousedov Pepi nej razmo svojga ate.

- *Bush pa vsi takši kak un so spoj nej živeli svoja mlada lejta kak drugi mlajši. Preveč brž so začnili mleti moške guče, preveč brž so gratali vözraščeni. Tak so nej meli nika lejpoga od svoji mladi lejt*, - se je ata Berto malo stavo pa gledlo svojga sina, steri ga je gledlo z velikimi očami. - *Vej se, ka vsikši človek mora vözaživeti svoja mlada lejta, ovak je nej vse vredi z njim. Če toga nega, leko sledi grata vcejlak nejnormalen pa se začne kuman te špilati za bojne pa takše sumarije. Vüepam, ka me razmejš*, - ga je oča eške poboužo po glavej.

- *Ka bi pa nej*, - se je gori postavlo Pepi. - *Dosta sam že taprešto od psihologije pa vej, kak je s tej. Psihologija nam tumači, ka leko vidimo psihične probleme nesrečni mlašeči lejt v vözraščeni lejtaj*.

- *Čüj, sin moj! Škeu sam ti prajti, ka se idi tavö špilat s svojimi padaši*, - ga je dola stavo ata Berto.

Sin Pepi ga je bougo. Tam venej so se mlajši pod njegvo komando začali špilati za padare, psihiatre. Pepi je biu najbolje prejden padar, vej je pa od vsej najbolje vözraščeni, čiglij je od vsej najbolje mladi.

Miki Roš

MLAŠEČI

NA IZLETU V SOMBOTELU

KOTIČEK

Nedavno smo obiskali muzej na prostem v Sombotelu. Izleta so se udeležili dijaki monoštrske gimnazije, ki se učijo slovenski jezik. Ob osmih smo se zbrali na parkirišču OŠ Istvána Széchenyija in smo se z avtobusom odpeljali v Sombotel. Vreme je bilo oblačno in zelo vetrovno. V muzeju smo si najprej ogledali stare madžarske hiše, ki so jih zgradili na začetku 19. stoletja. Nato smo šli pogledat slovensko hišo. To je bil naš cilj. Muzej v Sombotelu se lahko pohvali z eno staro sajavo hišo, ki je sicer slovenska. To

je več kot 150 let stara hiša z Gornjega Senika, ki so jo razstavili in v Sombotelu vnovič sestavili. Pokrival jo je Slovenec, tudi slamo so pripeljali iz Slovenije. Hiše s črno kuhinjo so imeli tudi Nemci, Hrvati in Madžari. Najdlje pa so jih imeli v Železni župniji Slovenci. Hiša ima tri prostore, je v obliki obrnjene črke L. Znotraj je zelo temno, saj so okna precej majhna. Notri smo lahko šli samo po tem, ko je vodnik odprl vrata hiše. Drugače je zaklenjena. Nekateri so bili zelo pogumni in so se povzpeli po lestvi na podstrešje

(seveda, ko vodnik tega ni videl). Zaradi slabega vremena smo bili zelo hitri. Nato smo se odpeljali v center mesta in šli na kosilo v McDonald's. Bilo je prijetno sedeti na toplem in napolniti prazne želodce. Imeli smo še nekaj časa, zato smo po kosilu odhiteli v muzej Schmidt. Lahko smo občudovali stare obleke, denar, posodo, orožje in druge zanimive reči iz 19. stoletja. Potem smo se napotili domov.

Dijaki gimnazije Monošter

NAŠE DOŽIVETJE NA CANKOVI

3. maja smo učenci DOŠ Gornji Senik obiskali osnovno šolo na Cankovi. Osem učencev je bilo iz naše šole ter učiteljica. Zjutraj ob osmih smo se odpravili in čez dobre pol ure smo bili že tam. Naši prijatelji so nas že čakali.

Po skupni malici smo si ogledali okolico. Vide-li smo hišo dr. Avgusta Pavla, cerkev, park in v gasilskem domu smo si ogledali sobo, kjer imajo razstavo Pavlovih del. Po ogledu smo vzeli v roke risalne bloke in oglje. Narisali smo

lahko tisto, kaj smo videli in kar nam je bilo všeč. Dve uri smo delali. Z nami so risali tudi naši vrstniki iz Cankove. Iz naših del bodo naredili razstavo. Po kosilu smo si ogledali lepo, moderno, obnovljeno šolo.

Zahvaljujemo se gospe ravnateljici OŠ Cankova in gospodu učitelju Petru za lep dan in za gostoljubnost.

**Martina Zakoč, 6. r.,
DOŠ Gornji Senik**

AJBINE SOLZE

Deklici Ajbi je babica kupila uhane. Medtem ko so ji doma luknjali ušesa, je vpila, kot bi jo odirali. Ko se je z novimi uhani v ušesih postavila pred ogledalo, si je bila sicer všeč, toda jokati ni nehala. Jokala je in jokala in solze so ji padale v rdeče krilce. Maček, ki je dremal zraven ognjišča, se je zbudil in jo ucvrl iz hiše. Kmalu za njim je pobegnil na plano tudi pes. Iz kletke se

co. Pa se je uštel. Ajba je jokala vse glasneje, kaj jokala, tulila! Solze so ji premočile krilo in

tekle v potokih. Miši so začele bežati iz hiše. Kos se je zaletaval v vratca kletke, dokler se niso odprla. Sfrlel je pod strop, nato pa skozi dimnik v nebo. Ajbine solze, ki so medtem že napolnile vso hišo, so se zdaj valile kot narasla reka. Zidovi so začeli pokati in se krušiti in hiša se je kmalu zatem sesedla. Ajbine solze so kot hudournik drle proti dolini in s sabo odnašale vse, ker se je znašlo na njihovi poti. Baje so s sabo odnesle tudi Ajbo. Nekateri pravijo, da se je spremenila v reko z istim imenom, kdo bi vedel...

**Slovenska ljudska po-
vedka z Idrijskega
Privedila Klari-
sa Jovanović**

je oglasil kos: mislil je, da bo cmero zamotil z lepo pesmi-

padale na tla. Sprva so kapljale, nato so lile in čez čas so že

KAUT

